

ภาพพิมพ์เบื้องต้นกับการสร้างสรรค์

Primary Printing Art and Creation

วิเชียร นวนมุสิก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ห้องสมุดสาขาโชติเวช

201021323

คำนำ

หนังสือ “ภาพพิมพ์เบื้องต้นกับการสร้างสรรค์” เล่มนี้ เป็นการศึกษาและรวบรวมกิจกรรมภาพพิมพ์เบื้องต้น ที่เป็นผลมาจากความต้องการให้ผู้สนใจได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางด้านศิลปะภาพพิมพ์ หรือเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ โดยเนื้อหาสาระประกอบไปด้วย

- บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศิลปะภาพพิมพ์
- บทที่ 2 กระบวนการจัดการเรียนการสอนศิลปะภาพพิมพ์
- บทที่ 3 ภาพพิมพ์เบื้องต้นที่เหมาะสมกับระดับประถมศึกษา
- บทที่ 4 ภาพพิมพ์เบื้องต้นที่เหมาะสมกับระดับมัธยมศึกษา
- บทที่ 5 ศิลปะภาพพิมพ์เบื้องต้นกับการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์

ภาพพิมพ์เบื้องต้นกับการสร้างสรรค์ เป็นการสร้างงานภาพพิมพ์ด้วยเทคนิคง่าย ๆ กระบวนการทำไม่มีขั้นตอนยุ่งยาก วัสดุอุปกรณ์ที่นำมาสร้างสรรค์หาได้ง่าย มีราคาไม่แพง จึงเหมาะกับทุกคนที่สนใจ ที่จะนำมาเป็นแนวทางจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือนำกระบวนการไปพัฒนาสร้างสรรค์ผลงาน ให้เกิดผลงานที่มีคุณค่าเพื่อประโยชน์ใช้สอยหรือเพื่อผลผลิตทางการตลาดได้

สุดท้ายนี้ ต้องขอขอบพระคุณ อาจารย์ชัยวัฒน์ วรรณานนท์ ศิลปินผู้มีผลงานดีเด่น 14 จังหวัดภาคใต้ ผศ.ธีระศักดิ์ ทองนุ้ยพราหมณ์, อาจารย์พงษ์ชาติ อินทชุม อาจารย์ประจำโปรแกรมศิลปกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี นายไชยพันธุ์ ธนากรวิจน์ อาจารย์ประจำโปรแกรมศิลปกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม นายสุรชัย เสือสูงเนิน ครูโรงเรียนวัดโคกสลุง อาจารย์ชำนาญ นาคินทร์ ครูโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช ผู้ที่คอยให้ข้อเสนอแนะ และตรวจสอบความถูกต้อง ทำให้ผลงานสำเร็จเรียบร้อยด้วยดี

วิเชียร นวนมุสิก

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศิลปะภาพพิมพ์	
ความหมายของศิลปะภาพพิมพ์	1
ความเป็นมาของศิลปะภาพพิมพ์	2
ประเภทของศิลปะภาพพิมพ์	4
บทที่ 2 กระบวนการจัดการเรียนการสอนศิลปะภาพพิมพ์	
การจัดการเรียนการสอน	9
กิจกรรมศิลปะภาพพิมพ์เบื้องต้น	16
บทที่ 3 ภาพพิมพ์เบื้องต้นที่เหมาะสมกับระดับประถมศึกษา	
ภาพพิมพ์นิ้วมือ	19
ภาพพิมพ์วัสดุธรรมชาติ	23
ภาพพิมพ์เศษวัสดุ	30
ภาพพิมพ์ถู	36
ภาพพิมพ์กาว	41
ภาพพิมพ์กดลอกลาย	47
ภาพพิมพ์ชุดขีดขีดสี	52

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ภาพพิมพ์เบื้องต้นที่เหมาะสมกับระดับมัธยมศึกษา	
ภาพพิมพ์ปะติดกระดาษ	57
ภาพพิมพ์แกะกระดาษแข็ง	61
ภาพพิมพ์แกะไม้	68
ภาพพิมพ์แกะไม้สีเดียว	68
ภาพพิมพ์แกะไม้สี	83
ภาพพิมพ์แกะกระเบื้องยาง	95
ศิลปะภาพพิมพ์ลายฉลุ	98
ภาพพิมพ์ลายฉลุแบบสีเดียว	98
ภาพพิมพ์ลายฉลุแบบหลายสี	102
บทที่ 5 ศิลปะภาพพิมพ์เบื้องต้นกับการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์	
ศิลปะภาพพิมพ์เศษวัสดุบนพวงกุญแจ	109
ศิลปะภาพพิมพ์วัสดุธรรมชาติบนถุงผ้า	115
ศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ทำเป็นนาฬิกา	119
ศิลปะภาพพิมพ์ลายฉลุบนผืนผ้า	124
บรรณานุกรม	163
ประวัติผู้เขียน	165

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ

หน้า

1	“ไปโพธิ์” เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ โดยวิเชียร นวนมุสิก	4
2	”The Naturerel” เทคนิคภาพพิมพ์โลหะ โดยวิเชียร นวนมุสิก	5
3	”Compression in city of night no. 4” เทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silk Screen) โดยไชยพันธุ์ ธนากรวัจน์	6
4	การทำภาพพิมพ์ลายฉลุบนเสื้อ	11
5	การนำเสนอนิทรรศการผลงานภาพพิมพ์แกะไม้	15
6	ภาพแทนประทับตรา	19
7	ขั้นตอนการทำภาพพิมพ์นิ้วมือ	20
8	ผลงานภาพพิมพ์นิ้วมือ	21
9	ผลงานภาพพิมพ์นิ้วมือ	21
10	ผลงานภาพพิมพ์นิ้วมือ	22
11	ผลงานภาพพิมพ์วัสดุธรรมชาติ	24
12	ผลงานภาพพิมพ์ด้วยวัสดุธรรมชาติ	25
13	การพิมพ์ด้วยวัสดุธรรมชาติโดยจัดวางวัสดุบนพื้นระนาบ	26
14	ผลงานภาพพิมพ์ด้วยวัสดุธรรมชาติ	27
15	ขั้นตอนการพิมพ์ด้วยวัสดุธรรมชาติ	28
16	ผลงานการพิมพ์ด้วยวัสดุธรรมชาติ	29
17	แสดงขั้นตอนการทำภาพพิมพ์เศษวัสดุ	31
18	แสดงขั้นตอนการทำภาพพิมพ์เศษวัสดุโดยจัดวางวัสดุบนพื้นระนาบ	33
19	แสดงผลงานภาพพิมพ์เศษวัสดุโดยถ่ายทอดรายละเอียดจากลูกกลิ้ง	34
20	ผลงานภาพพิมพ์เศษวัสดุ	35

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
21 ผลงานภาพพิมพ์เศษวัสดุ	35
22 ผลงานภาพพิมพ์ถู	37
23 ผลงานภาพพิมพ์ถู	38
24 ผลงานภาพพิมพ์ถู	39
25 ผลงานภาพพิมพ์ถูสร้างสรรค์โดยนักเรียนโรงเรียนสิชลคุณาธารวิทยา	40
26 ภาพกาวหลอด	41
27 แสดงขั้นตอนการทำภาพพิมพ์กาว	44
28 “ดอกไม้” ผลงานภาพพิมพ์กาว	45
29 ผลงานภาพพิมพ์กาวสร้างสรรค์โดยนักเรียนโรงเรียนสิชลคุณาธารวิทยา	46
30 ภาพแผ่นพลาสติก PVC	47
31 ขั้นตอนการทำภาพพิมพ์กดลอกลาย	49
32 ผลงานภาพพิมพ์กดลอกลาย “สัตว์น้ำ”	50
33 ผลงานภาพพิมพ์กดลอกลายสร้างสรรค์โดยนักเรียนโรงเรียนสิชลคุณาธารวิทยา	51
34 แสดงขั้นตอนการทำภาพพิมพ์ชุดขีดขีดสี	53
35 ผลงานภาพพิมพ์ชุดขีดขีดสี	54
36 “ดอกบัว” ภาพพิมพ์ชุดขีดขีดสี	55
37 แสดงขั้นตอนการทำผลงานภาพพิมพ์ปะติดกระดาษ	59
38 ผลงานภาพพิมพ์ปะติดกระดาษ	60
39 ภาพกระดาษชานอ้อย	61
40 มิดสำหรับงานศิลป์	61
41 สเปรย์เคลือบเงา	62

ความหมายของศิลปะภาพพิมพ์

ภาพพิมพ์จัดอยู่ในงานวิจิตรศิลป์ (Fine art) คืองานศิลปะที่มุ่งหมายเพื่อความงาม ความพึงพอใจ มีคุณค่าทางสุนทรียภาพ งานภาพพิมพ์อยู่ในงานวิจิตรศิลป์ประเภททัศนศิลป์ เช่นเดียวกับงานจิตรกรรมและประติมากรรม โดยมีผู้ให้นิยามความหมายของศิลปะภาพพิมพ์ไว้ดังต่อไปนี้

ฉัตรชัย อรรถปักษ์ (2555 : 13) กล่าวว่า ภาพพิมพ์ (print) เป็นงานที่มีลักษณะ 2 มิติ บนพื้นระนาบ ลักษณะคล้ายงานจิตรกรรมต่างกัน คือ ภาพพิมพ์จะต้องสร้างสรรค์บนแม่พิมพ์ก่อน แล้วจึงนำไปพิมพ์บนแผ่นภาพ

สี แสงอินทร์ (2546 : 7) กล่าวว่า ศิลปะภาพพิมพ์ (Printing Arts) หมายถึง การพิมพ์ภาพ หรือการประทับร่องรอย พื้นผิวของวัสดุด้วยสี จากวัสดุอันหนึ่งไปสู่วัสดุอีกอันหนึ่ง ซึ่งต้องแสดงลักษณะพิเศษเฉพาะของสีวัสดุที่นำมาใช้ทำต้นแบบแม่พิมพ์นั้น และเน้นเนื้อหาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ ที่คาดหวังผลกระทบทางด้านจิตใจเป็นสำคัญ

สน วัฒนสิน (2554 : 1) กล่าวว่า ภาพพิมพ์ คือ ผลงานทัศนศิลป์ที่เป็นข้อความรูปภาพ สัญลักษณ์ อันเกิดจากกระบวนการขีดเขียนหรือแกะสลักลงบนวัสดุที่เป็นแม่พิมพ์ แล้วจึงนำแม่พิมพ์ ไปกดทับลงบนกระดาษหรือวัสดุต่าง ๆ ที่ต้องการพิมพ์

กิติก้อง ตีลกวัดโนทัย (2556 : 4) กล่าวในทำนองเดียวกันว่า ภาพพิมพ์มีลักษณะ เช่นเดียวกับจิตรกรรมและภาพถ่าย คือผลงานมี 2 มิติ ส่วนมิติที่ 3 คือ ความลึกที่จะเกิดขึ้นจากการใช้ เส้น สี น้ำหนักและพื้นผิว สร้างดุลยภาพให้ลึก แต่ภาพพิมพ์มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากจิตรกรรมตรงกรรมวิธีการสร้างสรรค์งาน ผลงานจิตรกรรมศิลปินสร้างสรรค์ ขีดเขียนหรือระบายสีลงบนผืนผ้าใบ กระดาษ สร้างออกมาเป็นภาพได้ทันที แต่การสร้างงานภาพพิมพ์ศิลปินต้องสร้างแม่พิมพ์ขึ้นมาเป็นสื่อก่อน แล้วจึงผ่านกระบวนการพิมพ์ ถ่ายทอดออกมาเป็นภาพที่ต้องการ

โดยสรุป ภาพพิมพ์เป็นผลงานทัศนศิลป์ที่มีลักษณะคล้ายงานจิตรกรรม แต่ภาพพิมพ์มีลักษณะเฉพาะตรงกรรมวิธีในการสร้างสรรค์ คือ การสร้างแม่พิมพ์ขึ้นมาก่อน แล้วจึงผ่านกระบวนการพิมพ์เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวจากแม่พิมพ์ลงบนวัสดุที่ต้องการพิมพ์ เป็นผลงานภาพพิมพ์

ความเป็นมาของศิลปะภาพพิมพ์

การแกะลายเบา (Engraving) เป็นรูปแบบศิลปะที่เก่าแก่ที่สุดของมนุษย์ พบเห็นลวดลายแกะลายเบาบนฝาผนังถ้ำ ก้อนหิน และกระดูกสัตว์ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ จนถึงสมัยที่ชาวซูเมอร์เรื่องอำนาจ เมื่อประมาณปี 2500 ก่อนพุทธศักราช คนพวกนี้แกะลายเบาเป็นภาพหรือลวดลายและจารึกตัวอักษรรูปเล่มไว้บนตราผิวทรงกระบอก (มักทำจากหิน) ซึ่งเมื่อกลิ้งทรงกระบอกนี้ไปบนแท่งดินเหนียวที่ยังนิ่ม ๆ ก็จะทำให้เกิดรอยกดเป็นรูปนูนต่ำ สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นการเสนอความคิดในการผลิตลวดลายที่ซ้ำ ๆ ได้เป็นทวีคูณเท่านั้น แต่ยังเป็นการเสนอหลักการเชิงกลของลูกกลิ้งด้วย ซึ่งเป็นรูปแบบที่ชักนำไปเกิดมีเครื่องพิมพ์ในการต่อมา (อัศนีย์ ชูอรุณ. 2543 : 106)

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ภาพพิมพ์ได้เติบโตและมีวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องในด้านกระบวนการแบบศิลปะ ภาพพิมพ์ถูกค้นพบในถ้ำของมนุษย์โบราณ พบหลักฐานเกี่ยวกับกลวิธีลายฉลุ (Stencil) โดยการใช้มือให้มีสภาพเป็นแม่พิมพ์ ซึ่งนับว่าเป็นกรรมวิธีการพิมพ์แบบง่าย ๆ วิธีการหนึ่ง (กมล คงทอง. 2537 : 1) หากจะกล่าวถึงแหล่งกำเนิดเริ่มต้นของศิลปะภาพพิมพ์ในยุคแรก ๆ จากหลักฐานพบว่าศิลปะภาพพิมพ์กำเนิดทางตะวันออกไกล โดยได้มีการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ขึ้นมาเมื่อประมาณ 2,000 ปีมาแล้ว ด้วยการแกะลงบนดินเหนียวและขี้ผึ้ง ลักษณะงานที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นสัญลักษณ์และตกแต่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองความต้องการทางด้านความเชื่อ และเป็นเครื่องประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ (สน วัฒนสิน. 2554 : 4)

ในยุคหินใหม่ เป็นช่วงที่ศิลปะวิทยาการแขนงต่าง ๆ เจริญมากขึ้น ซึ่งนอกจากช่างฝีมือชาวอียิปต์จะมีฝีมือสูงด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรมและจิตรกรรมแล้ว ชาวอียิปต์ยังรู้จักนำภาพแกะสลักเล็ก ๆ ไปกดลงบนดินให้เกิดเป็นร่องรอย และจากหลักฐานที่พบเชื่อว่าชาวอียิปต์ใช้แม่พิมพ์แกะไม้ พิมพ์เป็นลวดลายสิ่งทอเป็นชาติแรก ในระหว่างพุทธศตวรรษที่ 11-12 หรือก่อนคริสตกาล (สี แสงอินทร์. 2546 : 8)

สำหรับประวัติการพิมพ์ของประเทศทางตะวันออกนั้น ชาวจีนได้ชื่อว่าเป็นชนชาติแรก ที่สร้างสรรค์งานภาพพิมพ์ มีหลักฐานพบในราวต้นพุทธกาล ชาวจีนรู้จักแกะตราแผ่นดินในราชสำนัก โดยแกะลงบนหิน กระจกสัตว์ งาสัตว์ แล้วใช้ตราประทับไว้บนครึ่งหรือดินเหนียว และเมื่อชาวจีนสามารถผลิตกระดาษขึ้นใช้เมื่อราว 1,800 ปีที่ผ่านมา โดยเสนาบดีชื่อโฮลัน ทำให้การเขียนหนังสือ ตำรา รวมถึงการพิมพ์ของจีน ได้ถูกบันทึกลงบนกระดาษและได้รับการเผยแพร่ไปทั่วโลก (สี แสงอินทร์. 2548 : 35)

เนื่องจากในประเทศจีนมีลวดลายแกะหินและตราประทับ ให้พบเห็นมาตั้งแต่สมัยแรกเริ่ม จึงสันนิษฐานว่า ชาวจีนอาจสร้างวิธีการพิมพ์แบบดั้งเดิมมาแล้วก็เป็นได้ นั่นคือ

การพิมพ์ ซึ่งได้เกิดขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 7 ภาพที่ดูจากแม่พิมพ์ไม้ ซึ่งได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นภาพพิมพ์ภาพแรกจริง ก็คืองานพิมพ์บทสวดทางพุทธศาสนา ซึ่งได้พิมพ์ขึ้นมาในประเทศญี่ปุ่น และแจกจ่ายเผยแพร่ในระหว่าง พ.ศ. 1307-1313 และยังเชื่อว่าชาวอียิปต์ได้ใช้แม่พิมพ์ไม้ พิมพ์เป็นลวดลายสิ่งทอเป็นชาติแรก โดยได้ทำกันในพุทธศตวรรษที่ 11 หรือไม่กี่ที่ 12 แต่จินตภาพแรกเริ่มสุดที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่า เป็นภาพพิมพ์สมัยแรกเริ่มที่แท้จริงก็คือ หนังสือม้วนชื่อ “วัชรสูตร” (อัศนีย์ ซูอรุณ. 2543 : 106)

จุดแรกของศิลปะภาพพิมพ์ในเมืองไทยจะเริ่มเมื่อใด ไม่อาจสรุปได้แน่นอน แต่ตามหลักฐานทางโบราณวัตถุที่ขุดพบแถวบ้านเชียงและบ้านเก่าสมัยหินกลางเมื่อประมาณ 2,000 ปีก่อน ปรากฏว่ามีการทำภาพพิมพ์กันแล้ว วิธีทำในยุคนั้นคือการใช้ภาชนะเครื่องสานหรือทำแม่พิมพ์เชือกควั่น แล้วกดลงบนภาชนะดินเผาที่เรียกว่า “ลายกด” บางทีทำเป็นลูกกลิ้งและขูดหรือแกะลวดลายบนผิวลูกกลิ้งนั้น เวลาพิมพ์บนผ้าหรือบนดินเผา ก็จะเกิดลวดลายต่อเนื่องกันไปอย่างชาญฉลาด การแกะลวดลายที่ไม่ดี แล้วกดลายตรงขอบ ๆ และทรวาดทรงของเครื่องปั้นดินเผา ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่พอสันนิษฐานได้ว่า กรรมวิธีเหล่านี้คือความเข้าใจในศิลปะภาพพิมพ์นั่นเอง (อัศนีย์ ซูอรุณ. 2517 : ไม่มีเลขหน้า อ้างถึงใน กมล คงทอง. 2537 : 2)

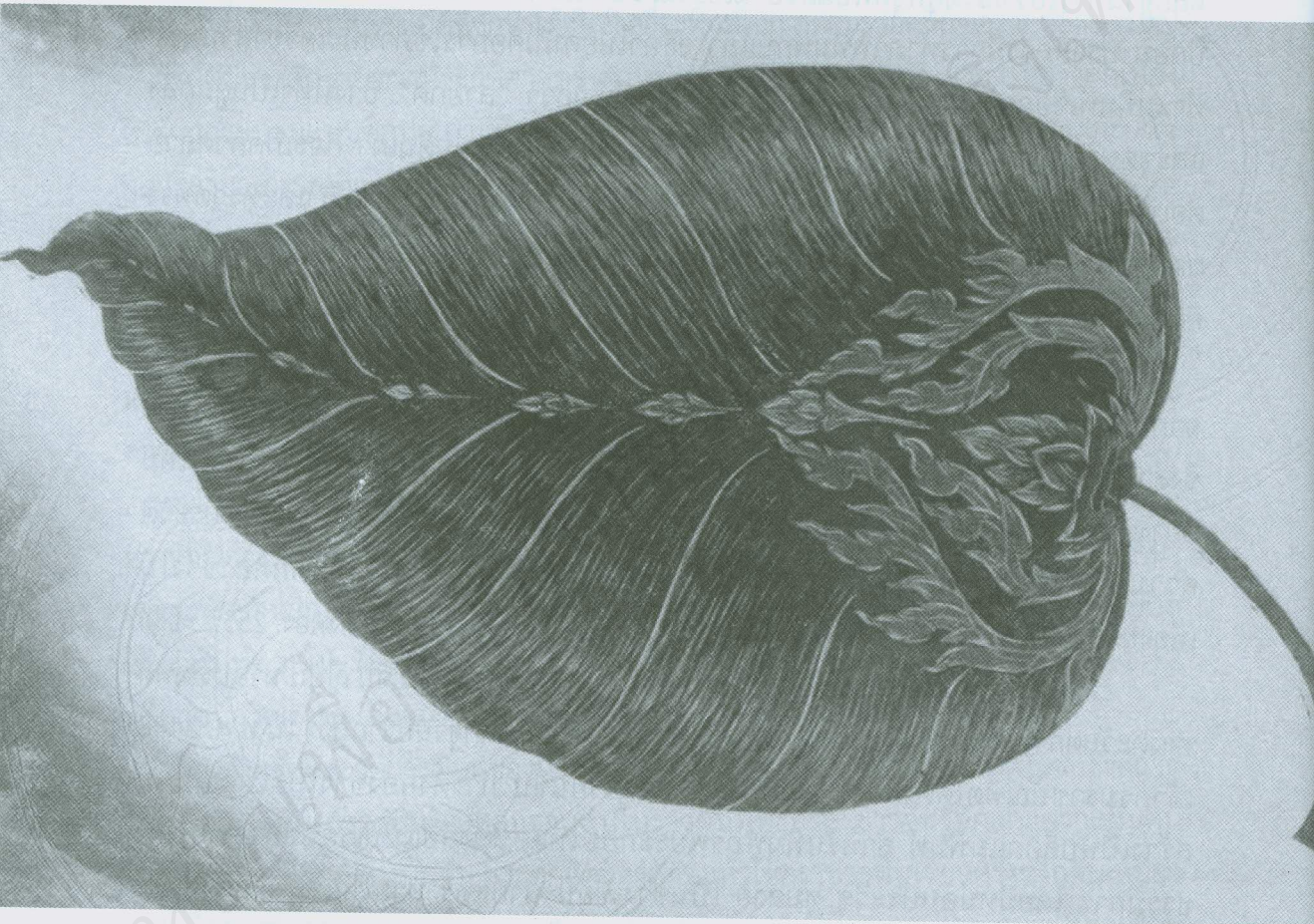
ความเป็นมาของศิลปะภาพพิมพ์ในประเทศไทย เท่าที่มีการศึกษาพบว่าเริ่มต้นจากการพิมพ์ที่ได้พัฒนามาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา จนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการแกะพิมพ์บล็อกไม้ และการพิมพ์ของไทยได้เปลี่ยนโฉมหน้าเข้าสู่แบบใหม่อย่างตะวันตก ในสมัยรัชกาลที่ 3 และเท่าที่พอค้นคว้าได้ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ได้มาจากประวัติความเป็นมาของเพาะช่าง ในฐานะที่โรงเรียนเพาะช่างในอดีตพัฒนามาจากกองช่างไม้เพื่อแกะไม้ทำภาพประกอบหนังสือ (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2523 : 177 อ้างถึงใน กมล คงทอง. 2537 : 1-2)

ภาพพิมพ์ในประเทศไทย มีการเริ่มต้นคล้าย ๆ ประเทศอื่น เช่น จีน ญี่ปุ่น หรือประเทศทางตะวันตก คือ เริ่มด้วยการสร้างภาพประกอบในหนังสือ มีหลักฐานปรากฏว่า ใน พ.ศ. 2448 เจ้ากรมราชบัณฑิตได้ตั้งกองช่างไม้ กับกองแบบเรียนขึ้น การตั้งกองช่างไม้ก็เพื่อแกะไม้สร้างเป็นบล็อกแม่พิมพ์ สำหรับพิมพ์ภาพประกอบให้แก่หนังสือแบบเรียนของกระทรวงธรรมการ โดยมีหม่อมประวิช ชุมสาย เป็นช่างเขียน นายแดง นายไห้และนายสายเป็นช่างแกะไม้ ต่อมา มีการจ้างแม่พิมพ์เพื่อ พิมพ์ภาพมากขึ้น กระทรวงธรรมการจึงโอนการช่างแกะไม้ของกองแบบเรียน ไปสังกัดสามัคยาจารย์สมาคม เพื่อรับสมัครผู้เข้าฝึกหัดเป็นช่างเขียน ช่างแกะ พร้อมทั้งขยายกิจการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น (สัญญา วงศ์อร่าม. 2546 : 30 อ้างถึงใน สน วัฒนสิน. 2554 : 10)

ประเภทของศิลปะภาพพิมพ์

สน วัฒนสิน (2554 : 21) กล่าวว่า สามารถแยกประเภทของภาพพิมพ์ ตามลักษณะของแม่พิมพ์ และเทคนิคการพิมพ์ได้ 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ภาพพิมพ์นูน (Relief Printing) เป็นการพิมพ์ภาพจากแม่พิมพ์ที่แกะหรือขูดเนื้อวัสดุส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดหมึกให้ลึกลงไป เมื่อพิมพ์ภาพ หมึกจะติดจากส่วนที่เป็นพื้นผิวเดิมของแม่พิมพ์ ตัวอย่างเช่น ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ภาพพิมพ์แกะยาง (Lino Cut) ภาพพิมพ์วัสดุปะติด (Collagrape)

ภาพประกอบ 1

“ใบโพธิ์” เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ โดยวิเชียร นวนมุสิก

2. ภาพพิมพ์ร่องลึก (Intaglio Printing) เป็นการพิมพ์จากส่วนที่ลึกลงไปของแม่พิมพ์โลหะ เมื่อทำการพิมพ์ หมึกจะติดจากส่วนที่เป็นร่องลึกของแม่พิมพ์ ซึ่งตรงกันข้ามกับภาพพิมพ์นูน ภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์โลหะมีหลายชนิดแตกต่างกันไปตามวิธีการทำ เช่น ภาพพิมพ์จารเข็ม (Drypoint) ภาพพิมพ์กัดกรด (Etching) ภาพพิมพ์ม้ชฉิมรงค์ (Mezzotint) ภาพพิมพ์อย่างสีน้ำ (Aquatint) ภาพพิมพ์กัดกรดผิวนูน (Soft-ground) ภาพพิมพ์โลหะแกะลายเบา (Line-engraving) ฯลฯ

ภาพประกอบ 2

“The Natureral” เทคนิคภาพพิมพ์โลหะ โดยวิเชียร นวนมุสิก

สามารถยืมและติดตามหนังสือใหม่ได้ที่ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Walai Autolib

<https://lib.rmutp.ac.th/catalog/BibItem.aspx?BibID=b00107222>

ภาพพิมพ์เบื้องต้นกับสร้างสรรค์ = Primary printing art and creation / วิเชียร นวนมุสิก.

Author วิเชียร นวนมุสิก
Published กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564
Edition พิมพ์ครั้งที่ 1
Detail 165 หน้า : ภาพประกอบ ; 26 ซม
Subject การสร้างสรรค์
ภาพพิมพ์

ISBN 9789740340324

ประเภทแหล่งที่มา Book

" สำหรับการเพื่อการศึกษาและอ้างอิงเท่านั้น "